

[Poul Dam.]

kapital, som i øjeblikket tilsyneladende spiller en ganske væsentlig rolle. Det er nødvendigt at få en forøget offentlig indflydelse på hele aktieselskabsvæsenet. Jeg har tidligere ved en anden sags behandling skitseret ønsket om at få offentlige repræsentanter i aktieselskabsbestyrelserne; andre former kunne også tænkes; forhåbentlig er en aktieselskabslov noget af det, der er på trapperne, og dér kan det yderligere blive drøftet.

Vi har brug for en skattereform. Vi fra vor side er enige i det, der siges fra regeringen herom, med et par tillæg. Vi ønsker en grundskyld, en grundskyld, der arbejder frem mod fuld grundskyld, til virkelig bekæmpelse af grundspekulationen og til inddragelse af de gevinster, der opnås på det område. Vi ønsker en virkelig effektiv kapitalvindingskat. Vi ønsker de forskellige fradragsregler afskaffet, herunder først og fremmest skattefradragsretten og retten til at fradrage renter af gæld.

Og så er det væsentligt, at man ikke mere tror, man skal kunne klare sig med nogle finanspolitiske indgreb, som i indkomstkapløbet bliver foruddiskonteret og derfor ikke virker virkelig inflationshæmmende. Det er nødvendigt med en økonomisk planlægning, ikke alene af den offentlige sektor, men også af den private sektor. Det er nødvendigt, at man forstår, at et samfund i forandring også bør indeholde et forandret samfundssystem.

Rimstad: Den redegørelse, som økonomiministeren gav i dag for en uge siden, var jo affødt af betænkningen vedrørende inflationens årsager, afgivet af det udvalg, som på venstres foranledning nedsattes i juli i fjor. I dag diskuterer vi altså økonomiministerens syn på betænkningen. Men for at kunne dette må vi naturligvis først gøre os klart, hvilke grundtanker selve betænkningen hviler på.

Problemet hedder inflation. Det er noget relativt. En mild inflation, d. v. s. prisstigninger på fra 1-3 pct. om året, som finder sted inden for et større økonomisk samhandelsfællesskab, er måske generelt uundgåeligt i et moderne, privatkapitalistisk samfund, hvor problemer som pengeforrentning, investeringskapital og beskæf-

tigelse kun kan finde deres indbyrdes ligevægt under netop en mild nedadgående glidning af pengeværdien. Inflationen er således antagelig kun et samfundsproblem, når dens hastighed stiger ud over det nævnte, altså ud over 1-3 pct. om året, og i så fald for samfundet selv, men naturligvis ikke for den enkelte — endog kun et problem, hvis omgivelserne, d. v. s. de omgivende lande, handelspartnerne, har en svagere inflation end den, man selv er underkastet.

Det er netop denne situation, vort land er kommet i i de seneste år. Foringelsen af pengeværdien er i disse år foregået i et hurtigere tempo, end tilfældet er for vore handelspartners vedkommende. Det skyldes, at vi allerede i længere tid har levet over evne, at vi har brugt mere end det, der var dækning for i produktionen. Hvordan dette har været muligt, og hvordan det er foregået, frembyder det ikke vanskeligheder at slå fast. Produktionsstigningerne, der i gennemsnit siden 1958 har været på 5 pct., har ikke kunnet hamle op med hverken statens eller befolkningens forbrug, som i gennemsnit har haft større stigninger. For statens vedkommende hørte vi under første behandling af finanslovsforslaget i vinter finansministeren fortælle, at han regnede med, at de årlige udvidelser på statens budget i de kommende år ville ligge i hvert fald et par procent over produktionsstigningerne, og da statens budget, bortset fra nogle ganske få og ganske ubetydelige undtagelser, betegner et årligt forbrug, må det være klart, at når staten udvider sit forbrug i et hurtigere tempo, end produktionen stiger, skal den private forbrugssektor udvise en tilbageholdenhed, der betyder et over for produktionsstigningen tilsvarende mindre forbrug end det, staten har fastsat for sit vedkommende.

Men befolkningen drømmer ikke om at reducere forbruget, tværtimod, for der findes ingen tilskyndelser til en sådan reduktion. Den løbske inflation reducerer værdien af al opsparing uden for fast ejendom, og det, som inflationen ikke tager her, gør staten kål på gennem et beskatningssystem, der hviler på indtægt og formue, medens det i langt højere grad burde hvile på forbrug.

Jeg nævnte før, at den gennemsnitlige